

Warunki mieszkaniowe polskich seniorów

Zofia Szweda-Lewandowska

Szkoła Główna Handlowa w Warszawie

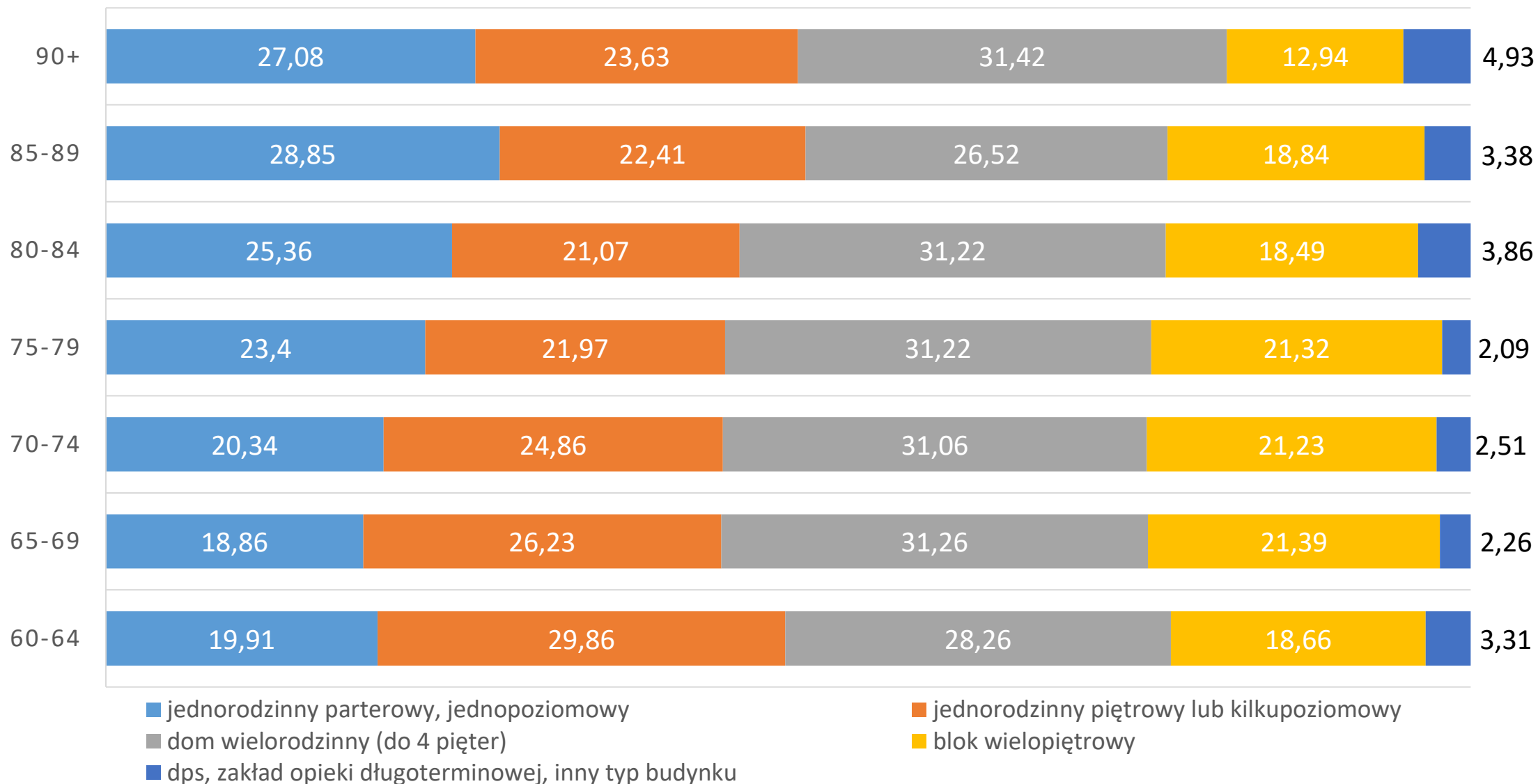
Moduł warunki mieszkaniowe:

- Składał się z:
 - 16 pytań skierowanych do respondenta;
 - 7 pytań, na które odpowiedzi udzielał ankieter.
- 3 główne obszary:
 - typ i wyposażenie budynku;
 - typ własności i tytuł prawny do mieszkania/domu;
 - wyposażenie mieszkania/domu oraz bariery architektoniczne.

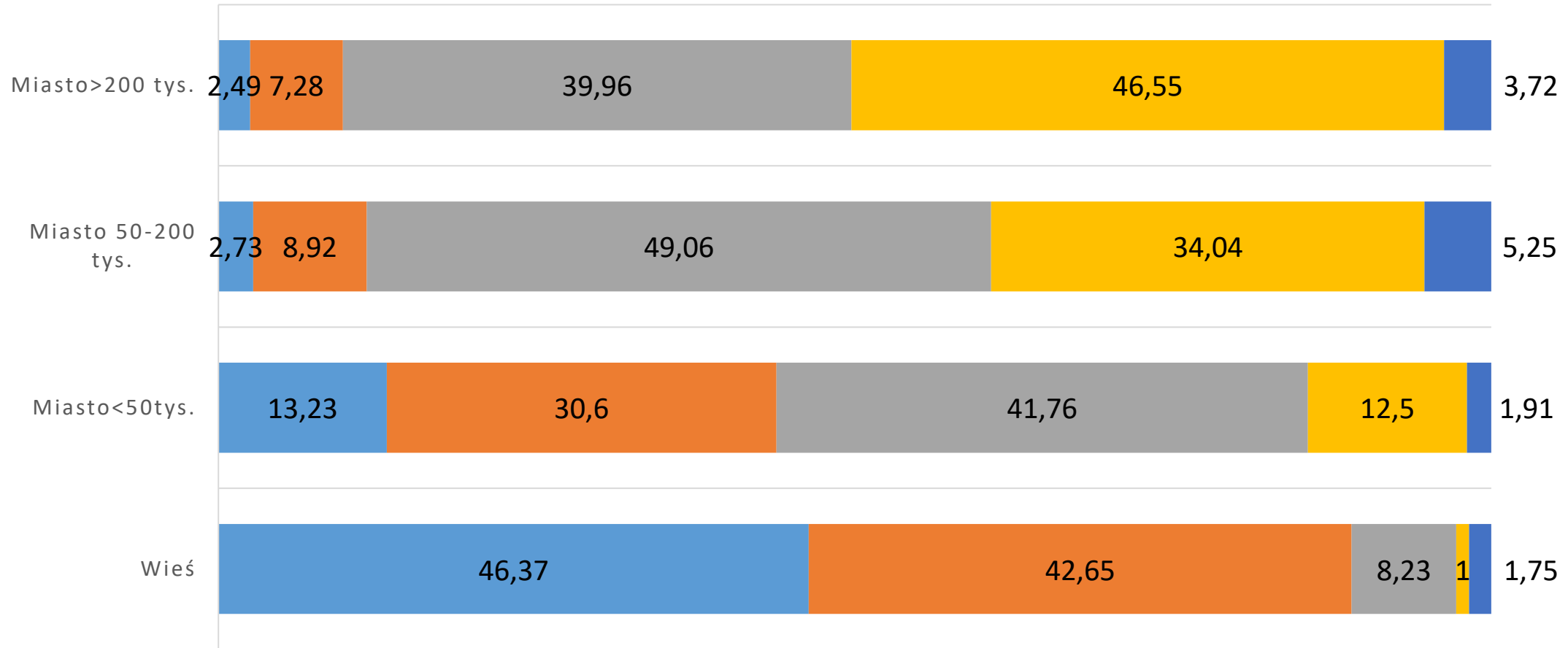
Warunki mieszkaniowe:

- wpływają na dobrostan osoby starszej, determinują jakość życia;
- determinują możliwą aktywność osoby starszej poza gospodarstwem domowym;
- determinują możliwość zamieszkiwania w dotychczasowym środowisku;
- wpływają na samodzielność osoby starszej (otoczenie i wyposażenie mieszkania/domu);
- wpływają na komfort i bezpieczeństwo osoby starszej;
- determinują możliwość sprawowania opieki nad osobą starszą w jej miejscu zamieszkania.

Typ budynku zamieszkiwany przez respondentów według grupy wieku (w %)

Typ budynku zamieszkiwany przez respondentów według miejsca zamieszkania (w %)

- jednorodzinny parterowy, jednopoziomowy
- dom wielorodzinny (do 4 pięter)
- dps, zakład opieki długoterminowej, inny typ budynku

- jednorodzinny piętrowy lub kilkupoziomowy
- blok wielopiętrowy (5 pięter i więcej)

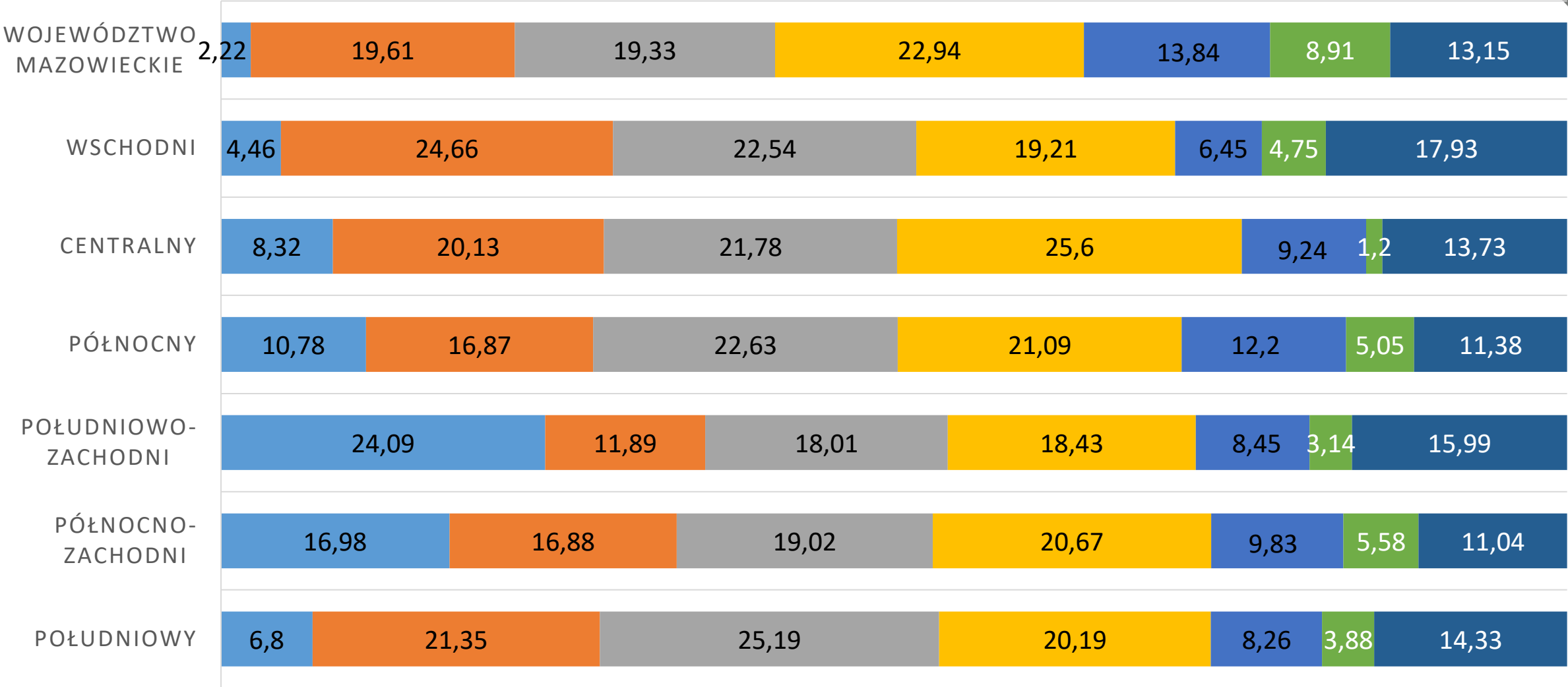
Stosunek do własności mieszkania/domu (w %)

Kategoria	właściciel lub współwłaściciel	spółdzielcze prawo do lokalu	przydział na mieszkanie komunalne lub zakładowe	lokal użyczony nieodpłatnie	głównym lokatorem jest inna osoba	nie wiem, trudno powiedzieć	Razem
Ogółem	81,50	3,10	2,30	4,10	5,40	3,60	100
60-64	87,06	3,26	2,72	2,15	2,44	2,37	100
65-69	85,88	3,38	2,31	2,99	3,08	2,36	100
70-74	81,53	3,05	2,62	4,71	4,82	3,27	100
75-79	80,32	3,40	1,93	4,66	6,74	2,95	100
80-84	72,26	2,95	1,32	7,29	10,91	5,27	100
85-89	61,56	2,10	1,95	8,37	15,09	10,93	100
90 i więcej	54,65	1,50	1,96	8,55	19,74	13,60	100

Data budowy budynku zamieszkiwanego obecnie przez respondentów (w %)

■ przed 1944 rokiem
 ■ w latach 1945–1970
 ■ w latach 1971–1978
 ■ w latach 1979–1988
 ■ w latach 1989–2000
 ■ po 2000 roku
 ■ Nie wiem

Instalacje i wyposażenie posiadane w mieszkaniu/domu (w %)

Kategoria	Łazienka	Oddzielne WC
Ogółem	78,9	27,8
Grupa wieku		
60-64	78,01	31,36
65-69	81,68	33,92
70-74	78,56	26,16
75-79	79,29	22,84
80-84	74,65	17,85
85-89	77,52	16,26
90 i więcej	79,60	19,87
Miejsce zamieszkania		
Wieś	80,36	27,42
Miasto<50 tys.	84,39	30,46
Miasto 50-200 tys.	73,42	25,57
Miasto>200 tys.	75,64	27,71

PODSUMOWANIE WYNIKÓW

- mediana powierzchni 64 m² (na wsi 90 m²);
- wraz z wiekiem zmniejsza się odsetek seniorów będących właścicielami lub współwłaścicielami mieszkania/domu;
- najwyższy odsetek osób mieszkających w najstarszej substancji mieszkaniowej jest wśród osób powyżej 80 lat;
- wieś i małe miasta charakteryzują się największym odsetkiem budynków wybudowanych przed 1970 r., w średnich i dużych miastach przeważają budownictwo z lat 1978-1988;
- wyraźne różnicowanie regionalne. W regionach zachodnich seniorzy mieszkają w starszych budynkach;
- występowanie barier architektonicznych w środowisku zamieszkania deklarowała co dziesiąta osoba w wieku 60-64 lata, co piąta osoba w wieku 75-79 lat, co czwarta osoba w wieku 80-84 lata, a w grupie wieku 85-89 lata odsetek osób deklarujących występowanie barier architektonicznych wynosił już prawie 38%.

WNIOSKI I REKOMENDACJE

- starzenie się populacji wymaga dogłębnej diagnozy sytuacji mieszkaniowej osób starszych oraz opracowania kompleksowej polityki mieszkaniowej zarówno na poziomie samorządowym, jak i centralnym uwzględniającej potrzeby osób starszych, wynikające z heterogeniczności tej grupy i zróżnicowania regionalnego;
- szczególny nacisk powinien zostać położony na projektowanie uniwersalne dostosowujące przestrzeń do potrzeb różnych grup z niej korzystających i zapewnienie jak najszerszego dostępu do przestrzeni publicznej;
- niezbędna jest modyfikacja zarówno przestrzeni mieszkalnej osób starszych, jak i publicznej, która będzie wspierać ich samodzielność, umożliwi im partycypację społeczną i będzie przeciwdziałać alienacji i wykluczeniu (przeciwdziałanie zjawisku określanemu „więźniowie czwartego piętra”).